

K-Sekretariatet

Medlemmene i kontrollutvalget i Bø kommune
Ordfører
Oppdragsansvarlig regnskapsrevisor
Oppdragsansvarlig forvaltningsrevisor

Deres ref.:
Vår ref.: 430.5.1/18/19/TK

Saksbeh.: Tage Karlsen
E-postadr.: tage.karlsen@k-sekretariatet.no

Telefon: 77 02 61 66
48 03 83 83
Dato: 28.10.2019

INNKALLING TIL MØTE I KONTROLLUTVALGET I BØ KOMMUNE

I henhold til møteplan innkalles herved til møte i kontrollutvalget.

Møtested: Rådhuset, kommunestyresalen
Møtedato: 5.11.2019
Tid: Kl. 12.00

Saksliste og saksdokumenter følger vedlagt.

Det blir gjennomført en opplæringsdel i begynnelsen av møtet. Denne varer inntil to timer.

Torgeir J. Godvik har meldt forfall. Randi Hanssen innkalles som vara.

Av hensyn til innkalling av varamedlemmer ber vi om at eventuelle forfall meldes til K-Sekretariatet IKS snarest mulig.

Enkelte saker kan bli ført for lukkede dører, jf. kommunelovens § 31. Det vises til saklisten for nærmere informasjon.

Med vennlig hilsen

Tage Karlsen
Rådgiver

Kopi: - 1. varamedlemmer (NB: varamedlemmer møter kun etter personlig innkalling)
- rådmannen

Postadresse:
K-Sekretariatet IKS
Postboks 6600
9296 TROMSØ

Hovedkontor:
Fylkeshuset
Strandvn. 13, TROMSØ
Tlf. 77 78 80 43

Avdelingskontor:
Postmottak
9479 HARSTAD
Tlf. 77 02 61 66

Avdelingskontor:
Postboks 88
9148 OLDERDALEN
Tlf. 77 71 61 14

Organisasjonsnummer:
988 064 920

SAKLISTE

Utvalg: Kontrollutvalget i Bø kommune
Møtedato: 5.11.2019
Tid: kl. 12.15
Møtested: Rådhuset, kommunestyresalen

Saknr	Tittel	
12/19	Referatsaker	s. 1
13/19	Budsjett for kontroll og tilsyn 2020 - Bø kommune	s. 8
14/19	Oppdragsansvarlig revisors uavhengighetsvurdering	s. 11
15/19	Revisjonsberetning – beboerregnskaper 2018 – Bøheimen bo- og behandlingssenter	s. 16
16/19	Rapportering fra revisor – revisjonsstrategi 2020 – Bø kommune	s. 20
17/19	Eventuelt	

Utvalg: Kontrollutvalget i Bø kommune	Saksnummer: 12/2019	Møtedato: 5.11.2019	Saksbehandler: Tage Karlsen
---	-------------------------------	-------------------------------	---------------------------------------

REFERATSAKER

Innstilling til v e d t a k:

Saken tas til orientering.

Saken gjelder:

1. Protokoll fra kontrollutvalgets møte 22.5.2019
2. Revisjonshonorar 2019

Vedlegg:

1. Protokoll fra kontrollutvalgets møte 22.5.2019
2. Brev av 13.9.2019 fra KomRev NORD IKS

Saksutredning:

Det vises til vedleggene.

Harstad, 28.10.2019

Tage Karlsen
seniorrådgiver

Bø kommune
post@boe.kommune.no

Deres ref:

Vår ref:

Saksbehandler:

Alf-Erlend Vaskinn

alf-erlend.vaskinn@komrevnord.no

Telefon:

77 04 14 08

Dato:

13.9.2019

REVISJONSHONORAR 2019

Revisjonshonoraret for 2019 skal i samsvar med avtale prisjusteres med kommunal deflator. I beregningen av honorar for 2019 under har vi lagt til grunn endelig kommunal deflator for 2018 med 2,9 %, jf. Det tekniske beregningsutvalg for kommunal og fylkeskommunal økonomi sin rapport fra juni 2019, vedlegg 4 - tabell 1.

Representantskapet i KomRev NORD IKS vedtok å tilbakeføre kr 3 000 000 til eierne den 29.4.19 i sak 2/19. Bø kommunes eierandel utgjør 1,3 % og beløpet utgjør kr 38 000.

Revisjonshonorar 2018	kr	615
+ økning 2,9 %	kr	19
Revisjonshonorar 2019	kr	634
- innbetaling pr. 1. april (Ut fra anslått deflator 2,6 %)	kr	316
- tilbakebetaling jf. Representantskapsvedtak 2/19	kr	38
= Resterende revisjonshonorar	kr	280

Alle tall i hele 1000.

Beregningen vedrørende deflatoren er utført på samme måte som i fjor. Det tekniske beregningsutvalg for kommunal og fylkeskommunal økonomi beregner forventet kommunal deflator for kommende år basert på prognoser. I ettertid beregner samme utvalg den faktiske kommunale deflator for det gitte året basert på tall fra foregående år. KomRev NORD korrigerer i andre halvår for endelig deflator slik at det blir et mest mulig korrekt nivå.

Honoraret forfaller til betaling 1. oktober i år, og egen faktura vil bli sendt fra vår regnskapsfører Harstad kommune.

Med vennlig hilsen

Alf-Erlend Vaskinn
Assisterende direktør

Kopi: Kontrollutvalget

MØTEPROTOKOLL

Kontrollutvalget

Møtested: Rådhuset, kommunestyresalen
Møtedato: 22.5.2019
Varighet: 12.15 – 13.50

Møteleder: Rolf Hugo Eriksen
Sekretær: Tage Karlsen

Faste medlemmer

1. Arne Andersen (leder) (H/AP)
2. Anne- Lise J. Kvalmo (H/AP)
3. Synnøve Solsem Olsen (H/AP)
4. Rolf Hugo Eriksen (nestleder) (SV)
5. Svein Helge Martinussen (V)

Varamedlemmer

Vara for 1-4:

Kjell Richardsen (H/AP)
Pål B. Johansen (H/AP)
Gunnar Johnsen (H/AP)
Martha Myhre (SV)
Maren Lise Graff (SV)

Vara for 5

Guttorm Veabø (Sp)
Anna Einarsen (FrP) (V)
Randi Merete Hansen

Fra utvalget møtte:

Rolf Hugo Eriksen
Anne-Lise J. Kvalmo
Synnøve Solsem Olsen
Kjell Richardsen (vara)
Guttorm Veabø (vara)

Fra politisk ledelse møtte:

Ikke møtt:

Svein Helge Martinussen (meldt forfall), Arne Fr. Andersen (meldt forfall)

Fra administrasjonen møte:**Fra KomRev NORD IKS møte:**

Revisor Helga Mæhlum Arntzen

Fra K-Sekretariatet IKS møte:

seniorrådgiver Tage Karlsen

Merknader til innkalling og sakliste:**Valgt til å underskrive protokollen:**

Rolf Hugo Eriksen og Synnøve Solsem Olsen

Behandlede saker:**SAKSLISTE**

Sak nr.	Tittel
---------	--------

7/19	Referatsaker
8/19	Rapportering fra revisor – årsregnskapet 2018
9/19	Kontrollutvalgets uttalelse om Bø kommunes årsregnskap for 2018
10/19	Forvaltningsrevisjonsrapport <i>Forebyggende arbeid blant barn og unge</i> – kommunestyrets vedtak
11/19	Eventuelt

Sak 7/19
REFERATSAKER

Saken gjelder:

1. Protokoll fra kontrollutvalgets møte 22.2.2019
2. Kontrollutvalgets årsrapport for 2018 – kommunestyrets behandling
3. Innkalling til representantskapsmøte – KomRev NORD IKS
4. Innkalling til representantskapsmøte – K-Sekretariatet IKS
5. Møteprotokoll representantskapet – K-Sekretariatet IKS
6. Revisjonens oppsummeringsbrev – årsregnskapet 2018

Innstilling:

Saken tas til orientering.

Behandling:

Det ble fattet enstemmig vedtak i samsvar med innstillingen.

Vedtak:

Saken tas til orientering.

Sak 8/19

RAPPORTERING FRA REVISOR – ÅRSREGNSKAPET 2018

Innstilling:

Kontrollutvalget tar redegjørelsen til orientering.

Behandling:

Revisor redegjorde.

Det ble fattet enstemmig vedtak i samsvar med innstillingen.

Vedtak:

Kontrollutvalget tar redegjørelsen til orientering.

Sak 9/19

**KONTROLLUTVALGETS UTTALELSE OM BØ KOMMUNES
ÅRSREGNSKAP FOR 2018**

Innstilling:

1. Kontrollutvalget vedtar følgende uttalelse til årsregnskapet som kontrollutvalgets uttalelse til Bø kommunes årsregnskap for 2018:

«Kontrollutvalget har i møte 22.5.2019 behandlet Bø kommunes årsregnskap for 2018.

Grunnlaget for behandlingen har vært det avlagte årsregnskapet, rådmannens årsberetning og revisjonsberetningen datert 15.4.2019. I tillegg har revisor

supplert kontrollutvalget med muntlig informasjon om aktuelle problemstillinger.

Kontrollutvalget har merket seg at Bø kommunes regnskap for 2018 er gjort opp i balanse, dvs. resultat lik 0, og et netto driftsresultat på 6,430 mill. kr.

I årsrapporten er årets resultat og økonomisk utvikling kommentert, herunder beskrivelse av brutto og netto driftsresultat, fond, lånegjeld og likviditet. Analysen med kommentarene viser at kommunens økonomiske stilling er forbedret. En viktig faktor i denne sammenheng er at kommunen fikk inn nærmere 14 mill. kr i tilskudd fra Havbruksfondet.

Kontrollutvalget har også merket seg at rådmannen har avlagt årsregnskapet og årsberetningen uten vesentlige feil, og det foreligger revisjonsberetning uten merknader.

Kontrollutvalget har ingen merknader til Bø kommunes årsregnskap for 2018»

2. Kontrollutvalgets uttalelse sendes kommunestyret, med kopi til formannskapet, for fremleggelse i forbindelse med behandlingen av årsregnskapet.

Behandling:

Det ble fattet enstemmig vedtak i samsvar med innstillingen.

Vedtak:

1. Kontrollutvalget vedtar følgende uttalelse til årsregnskapet som kontrollutvalgets uttalelse til Bø kommunes årsregnskap for 2018:

«Kontrollutvalget har i møte 22.5.2019 behandlet Bø kommunes årsregnskap for 2018.

Grunnlaget for behandlingen har vært det avlagte årsregnskapet, rådmannens årsberetning og revisjonsberetningen datert 15.4.2019. I tillegg har revisor supplert kontrollutvalget med muntlig informasjon om aktuelle problemstillinger.

Kontrollutvalget har merket seg at Bø kommunes regnskap for 2018 er gjort opp i balanse, dvs. resultat lik 0, og et netto driftsresultat på 6,430 mill. kr.

I årsrapporten er årets resultat og økonomisk utvikling kommentert, herunder beskrivelse av brutto og netto driftsresultat, fond, lånegjeld og likviditet. Analysen med kommentarene viser at kommunens økonomiske stilling er forbedret. En viktig faktor i denne sammenheng er at kommunen fikk inn nærmere 14 mill. kr i tilskudd fra Havbruksfondet.

Kontrollutvalget har også merket seg at rådmannen har avlagt årsregnskapet og årsberetningen uten vesentlige feil, og det foreligger revisjonsberetning uten merknader.

Kontrollutvalget har ingen merknader til Bø kommunes årsregnskap for 2018»

2. Kontrollutvalgets uttalelse sendes kommunestyret, med kopi til formannskapet, for fremleggelse i forbindelse med behandlingen av årsregnskapet.

Sak 10/19**FORVALTNINGSREVISJONSRAPPORT *FOREBYGGENDE ARBEID BLANT BARN OG UNGE* – KOMMUNESTYRETS VEDTAK****Innstilling:**

Kontrollutvalget tar kommunestyrets vedtak i sak 4/19 til orientering.

Behandling:

Det ble fattet enstemmig vedtak i samsvar med innstillingen.

Vedtak:

Kontrollutvalget tar kommunestyrets vedtak i sak 4/19 til orientering.

Sak 11/19**EVENTUELT**

Ingen saker meldt.

Rolf Hugo Eriksen
nestsleder

Synnøve Solsem Olsen
medlem

Utvalg: Kontrollutvalget i Bø kommune	Saksnummer: 13/2019	Møtedato: 5.11.2018	Saksbehandler: Tage Karlsen
---	-------------------------------	-------------------------------	---------------------------------------

BUDSJETT FOR KONTROLL OG TILSYN 2020 – BØ KOMMUNE

Innstilling til v e d t a k:

1. Budsjettramme for kontroll og tilsyn for 2020 vedtas med netto driftsutgifter på til sammen kr. 910 000,- før lønns- og prisjusteringer for kontrollutvalgets egen virksomhet og eventuelle andre politiske vedtak.
2. Kontrollutvalgets forslag til budsjettramme for kontroll og tilsyn bes innarbeidet i og skal følge formannskapetets samlede budsjettinnstilling til kommunestyret.
3. Kontrollutvalget viser til forskrift om kontrollutvalg og revisjon § 2 samt kommentarer i Kontrollutvalgsboken fra Kommunal- og regionaldepartementet, 2011, for behandling av kontrollutvalgets budsjettforslag. Utvalget forutsetter at behandlingen skjer som beskrevet her.

Saken gjelder:

Budsjettramme for kontrollutvalgets virksomhet for 2020 – Bø kommune.

Saksutredning:

Forskrift om kontrollutvalg i kommuner og fylkeskommuner § 18 fastsetter framgangsmåten ved behandling av budsjett for kontrollutvalgets og revisjonens samlede virksomhet. Paragrafens første ledd lyder slik:

Kontrollutvalget utarbeider forslag til budsjett for kontroll- og tilsynsarbeidet i kommunen eller fylkeskommunen. Kontrollutvalgets forslag til budsjettramme for kontroll- revisjonsarbeidet skal følge formannskapetets/kommunerådets eller fylkesutvalgets/fylkesrådets innstilling til kommunestyret eller fylkestinget.

Det vises videre til Kontrollutvalgsboken, Kommunal- og regionaldepartementet, 2011, side 25:

Budsjettforslag fra kontrollutvalget kan bare endres av kommunestyret. Grunnen til at kontrollutvalgets budsjett er i en særstilling, er at utvalget skal være fritt og uavhengig av de organene som utvalget skal kontrollere. Det er uheldig om administrasjonen

eller et organ som kontrollutvalget skal kontrollere og ha tilsyn med, for eksempel formannskapet eller administrasjonsutvalget, får innvirkning på tilsynorganets budsjetttramme.

Formannskapet kan likvel, i sitt samlede budsjett, foreslå et lavere beløp enn det kontrollutvalget foreslår. Kontrollutvalgets budsjettforslag skal imidlertid uendret følge det samlede budsjettframlegget til kommunestyret, slik at kommunestyret ved budsjettbehandlingen har informasjon om både kontrollutvalgets forslag og formannskapets innstilling til budsjett.

Budsjettforslaget skal dekke både kontrollutvalgets egen virksomhet inkl. sekretariatsfunksjonen og kjøp av revisjonstjenester.

Post	Budsjett 2019	Budsjett 2020
Godtgjørelse folkevalgte	34000	34000
Tapt arbeidsfortjeneste	16000	16000
Arbeidsgiveravgift	3000	3000
Kontormateriell	3000	3000
Bevertning	3000	3000
Opplæring, kurs folkevalgte	35000	35000
Reise- og diettgodtgjørelse	20000	20000
Kjøp av tjenester til revisjon	631000	656000
Kjøp av sekretariatstjenester	136000	140000
Sum utgifter	881000	910000

* Budsjettallene for 2019 er brukt slik de fremstår i kontrollutvalgets sak 28/18

Kommentarer:

Fast godtgjørelser er satt opp i henhold til Bø kommunes eget godtgjørelsesreglement. Det er tatt høyde for 5 møter i 2020.

Det er beregnet arbeidsgiveravgift ut fra en sats på 5,1 %.

Opplæring/ kurs/ konferanser omfatter utgifter til å kursing for å holde medlemmene oppdatert på området tilknyttet kontrollutvalgets arbeid. Reisekostnader er basert på en viss aktivitet til kurs/konferanser og reisevirksomhet i forbindelse med utvalgets møteaktiviteter.

Kjøp av revisjonstjenester fra KomRev NORD er prisjustert med anslått deflator (Kommuneproposisjonen 2020, side 18) på 3 %. KomRev NORD foretar regulering etter faktisk deflator ved fakturering 2. halvår (fakturering for 1. halvår 2019 skjer etter budsjettert deflator, dvs. 2,6 %. Denne fakturering blir dermed som en a-konto fakturering som etterberegnes etter reell deflator i august/september).

Honoraret til K-Sekretariatet er prisjustert med sist anslått deflator for 2020 som er 3 % (kilde: Kommuneproposisjonen 2020, side 18).

Kjøp av sekretariatstjenester for kontrollutvalget og revisjonstjenester er i henhold til prospektene om opprettelse av selskapene K-Sekretariatet IKS og KomRev NORD IKS, og har tidligere vært behandlet i kontrollutvalget og kommunestyret.

Harstad, 23.10.2019

Tage Karlsen
seniorrådgiver

Utvalg: Kontrollutvalget i Bø kommune	Saksnummer: 14/2019	Møtedato: 5.11.2019	Saksbehandler: Tage Karlsen
---	-------------------------------	-------------------------------	---------------------------------------

OPPDRAKSANSVARLIG REVISORS UAVHENGIGHETSVURDERING – BØ KOMMUNE

Innstilling til v e d t a k:

Kontrollutvalget tar oppdragsansvarlig revisors uavhengighetsvurdering til orientering.

Vedlegg:

Egenvurdering om uavhengighet av 13.9.2019 fra oppdragsansvarlig regnskapsrevisor Inge Johannessen

Saksutredning:

Den som foretar revisjon for en kommune må fylle kravene til uavhengighet som stilles i kommunelovens § 24-4. Bestemmelsen uttrykker det slik at «*Revisor skal være uavhengig og ha god vandel* ».

De nærmere presiserte krav til revisors uavhengighet følger av forskrift om kontrollutvalg og revisjon §§ 16–18:

§ 16. *Krav til revisors uavhengighet*

Revisor kan ikke utføre revisjon eller annen kontroll for kommunen eller fylkeskommunen hvis det foreligger særegne forhold som er egnet til å svekke tilliten til revisorens uavhengighet og objektivitet.

Ansettelse som revisor i kommunen eller fylkeskommunen eller i en interkommunal samarbeidsordning medfører ikke i seg selv at revisoren mangler nødvendig uavhengighet og objektivitet.

§ 17. *Grenser for revisors tilknytning til den reviderte virksomheten*

Revisor kan ikke utføre revisjon eller annen kontroll for kommunen eller fylkeskommunen hvis revisoren eller revisorens nærstående har en slik tilknytning til den reviderte eller kontrollerte

virksomheten eller virksomhetens ansatte eller tillitsmenn at den er egnet til å svekke revisorens uavhengighet og objektivitet.

Nærstående etter første ledd er

- a) revisorens ektefelle eller samboer og deres søsken
- b) revisorens slektninger i rett oppstigende eller nedstigende linje og deres ektefeller eller samboere
- c) revisorens søsken og deres ektefeller eller samboere
- d) slektninger i rett oppstigende eller nedstigende linje til revisorens ektefelle eller samboer.

§ 18. Grenser for hvilke stillinger, verv og tjenester som revisor kan ha

Revisor kan ikke

- a) ha andre stillinger i kommunen eller fylkeskommunen
- b) ha andre stillinger i en virksomhet som kommunen eller fylkeskommunen deltar i eller er eier av være medlem av styrende organer i en virksomhet som kommunen eller fylkeskommunen deltar i
- c) eller er eier av. Dette gjelder ikke hvis virksomheten utfører revisjon og er organisert som et interkommunalt selskap, samvirkeforetak eller aksjeselskap delta i eller ha funksjoner i en annen virksomhet, hvis det kan føre til at revisorens interesser
- d) kommer i konflikt med interessene til kommunen eller fylkeskommunen, eller på annen måte er egnet til å svekke tilliten til revisoren
- e) utføre rådgivningstjenester eller andre tjenester for kommunen eller fylkeskommunen, hvis dette er egnet til å svekke revisorens uavhengighet og objektivitet
- f) yte tjenester som hører inn under den reviderte virksomhetens egne ledelses- og kontrolloppgaver
- g) opptre som fullmektig for den reviderte virksomheten, unntatt ved bistand i skattesaker etter domstolsloven § 218.

Forskriftens § 19 pålegger revisor å fremlegge en skriftlig egenvurdering av sin uavhengighet til kontrollutvalget. Denne plikten er begrenset til å gjelde oppdragsansvarlig revisor.

Egenvurderingen vil være et sentralt vurderingsgrunnlag for kontrollutvalget når det skal kontrollere at lovens krav til revisor er oppfylt.

Det må forutsettes at revisor ved avgivelse av egenvurderingen er kjent med den betydning erklæringen vil ha som grunnlag for kontrollutvalgets behandling av saken.

Den forelagte egenvurdering inneholder ikke opplysninger som skulle tilsi at oppdragsansvarlig revisor ikke oppfyller kravene til uavhengighet.

Harstad, 24.10.2019

Tage Karlsen
seniorrådgiver

Kontrollutvalget i Bø kommune

Deres ref:

Vår ref:
367

Saksbehandler:

Helga Mæhlum Amtnen
hma@komrevnord.no

Telefon:

77 60 05 12

Dato:

13.09.2019

Vurdering av oppdragsansvarlig revisors uavhengighet i forhold til Bø kommune.

Innledning

I henhold til forskrift om revisjon i kommuner og fylkeskommuner (revisjonsforskriften) § 12 skal oppdragsansvarlig revisor ha ført en hederligandel. Oppfølging av dette kravet tilligger kontrollutvalget.

Ifølge revisjonsforskriften § 15 skal oppdragsansvarlig revisor hvert år, og ellers ved behov, avgi en skriftlig egenvurdering av sin uavhengighet til kontrollutvalget. Krav til uavhengighet og objektivitet gjelder også for revisors medarbeidere, men det er kun oppdragsansvarlige revisorer som plikter å legge fram en skriftlig vurdering for kontrollutvalget.

Lovkrav til revisors uavhengighet

Følgende framgår av kommuneloven § 79:

“Den som foretar revisjon for en kommune eller fylkeskommune kan ikke ivareta revisjons- og kontrolloppdrag for kommunen eller fylkeskommunen dersom revisor eller dennes nærstående har en slik tilknytning til revidert eller kontrollert virksomhet, dens ansatte eller tillitsmenn, at dette kan svekke revisors uavhengighet og objektivitet. Det samme gjelder dersom det foreligger særegne forhold som er egnet til å svekke tilliten til revisors uavhengighet og objektivitet ved gjennomføring av oppgavene. Ansettelse som revisor i kommunen eller fylkeskommunen, eller i en interkommunal samarbeidsordning, medfører ikke i seg selv at revisoren mangler nødvendig uavhengighet og objektivitet.”

Som nærstående regnes

- ektefelle og en person som vedkommende bor sammen med i ekteskapsliknende forhold
- slektninger i rett oppstigende eller nedstigende linje og søsken, og deres ektefeller eller personer som de bor sammen med i ekteskapsliknende forhold og
- slektninger i rett oppstigende eller nedstigende linje og søsken til en person som nevnt under bokstav a.”

Krav til kommunerevisors uavhengighet er nærmere spesifisert i revisjonsforskriften § 13, som slår fast at revisor ikke kan inneha andre stillinger hos kommunen eller fylkeskommunen eller i virksomhet som den kommunen eller fylkeskommunen deltar i ved siden av revisoroppdraget. Revisor kan heller ikke være medlem av styrende organer i virksomhet som kommunen eller fylkeskommunen deltar i. Og videre framgår det av § 13 i revisjonsforskriften at revisor ikke kan delta i, eller ha funksjoner i annen virksomhet når dette kan føre til at vedkommendes interesser kommer i konflikt med interessene til oppdragsgiverne eller på annen måte er egnet til å svekke tilliten til den som foretar revisjon.

Besøks- og postadresse:

Sjøgt. 3
9405 HARSTAD
post@komrevnord.no

Avdelingskontor:

Tromsø, Finnsnes, Narvik, Sortland, Sjøvegan
www.komrevnord.no

Telefon:

77 04 14 00

Organisasjonsnummer:

986 574 689

I tillegg til ovenstående gjelder følgende begrensninger for den som foretar revisjon for en kommune/fylkeskommune, jf. revisjonsforskriften § 14:

- revisor kan ikke utføre rådgivnings- eller andre tjenester der dette er egnet til å påvirke eller reise tvil om revisors uavhengighet og objektivitet
- revisor kan ikke yte tjenester som hører inn under den revisjonspliktiges (dvs. kommunens) egne ledelses- og kontrolloppgaver
- revisor kan ikke opptre som fullmektig for den revisjonspliktige, unntatt ved bistand i skattesaker etter domstoloven.

Oppdragsansvarlig revisors vurdering av uavhengighet

Pkt. 1: Ansettelsesforhold	Undertegnede har ikke ansettelsesforhold i andre stillinger enn i KomRev NORD IKS.
Pkt. 2: Medlem i styrende organer	Undertegnede er ikke medlem av styrende organ i noen virksomhet som Bø kommune deltar i.
Pkt. 3: Funksjoner i annen virksomhet	Undertegnede deltar ikke i og innehar heller ikke funksjoner i annen virksomhet på måter som kan føre til interessekonflikt eller svekket tillit til rollen som revisor.
Pkt. 4: Nærstående	Undertegnede har ikke nærstående som har tilknytning til Bø kommune som har betydning for uavhengighet og objektivitet.
Pkt. 5: Rådgivnings- eller andre tjenester som er egnet til å påvirke revisors habilitet	Før slike tjenester utføres, gjør undertegnede en vurdering av rådgivningens eller tjenestens art i forhold til revisors uavhengighet og objektivitet. Dersom vurderingen konkluderer med at utøvelse av slik tjeneste kommer i konflikt med § 14 i forskriften, utfører vi ikke tjenesten. Revisor vurderer hvert enkelt tilfelle særskilt. Revisor besvarer løpende spørsmål/henvendelser som er å betrakte som veiledning og bistand og ikke revisjon. Undertegnede er bevisst på at også slike veiledninger skjer med varsomhet og på en måte som ikke binder opp revisors senere revisjons- og kontrollvurderinger. Undertegnede har ikke ytet rådgivnings- eller andre tjenester overfor Bø kommune som kommer i konflikt med denne bestemmelsen.
Pkt. 6: Tjenester under kommunens egne ledelses- og kontrolloppgaver	Undertegnede har ikke ytet tjenester overfor Bø kommune som hører inn under kommunens egne ledelses- og kontrolloppgaver.
Pkt. 7: Fullmektig	Undertegnede opptrer ikke som fullmektig for Bø kommune.
Pkt. 8: Andre særegne forhold	Undertegnede kjenner ikke til andre særegne forhold som er egnet til å svekke tilliten til uavhengighet og objektivitet.

Harstad, 13.september 2019

15

Inge Johannessen

Inge Johannessen.

Oppdragsansvarlig regnskapsrevisor

KomRev NORD IKS

Utvalg: Kontrollutvalget i Bø kommune	Saksnummer: 15/2019	Møtedato: 5.11.2019	Saksbehandler: Tage Karlsen
---	-------------------------------	-------------------------------	---------------------------------------

REVISJON AV BEBOERREGNSKAP FOR 2018 – BØHEIMEN BO- Og BEHANDLINGSSENTER

Innstilling til v e d t a k:

Kontrollutvalget tar revisjonsberetning for beboerregnskapene ved Bøheimen bo- og behandlingssenter for 2018 til orientering.

Saken gjelder:

Vedlegg til saken:

Revisjonsberetning av 13.6.2019 fra KomRev NORD

Saksutredning:

I 2014 kom ny forskrift, utgitt av Helse- og omsorgsdepartementet med ikrafttredelse 1.4.2014, om disponering av kontantytelser fra folketrygden under opphold i kommunal helse- og omsorgsinstitusjon, gitt med hjemmel i helse- og omsorgstjenesteloven § 12-4.

For trygdede som er beboere i kommunal- og omsorgsinstitusjon skal ledelsen ved institusjonen disponere kontantytelser etter folketrygden for de beboere som ikke selv er i stand til å disponere kontantytelsene. Beslutning om at ledelsen skal disponere beboerens midler skal skje i samråd med de pårørende og den lege som har ansvaret for den medisinske behandling av beboerne ved institusjonen. Dersom pasienten har verge som har i oppdrag å ivareta pasientens økonomiske interesser, kan vedtaket fattes bare dersom vergen samtykker i det. Vedtaket skal være skriftlig og skal føres inn i den enkeltes journal.

Ledelsen for boformen skal føre regnskap for bruken av midlene, og det skal føres særskilt regnskap for hver enkelt beboer. Regnskapet skal undergis revisjon av kommunerevisor. Av revidert regnskap og av bankkonto skal det en gang årlig sendes utskrift til nærmeste pårørende eller verge.

KomRev NORD har revidert pasientregnskapene ved Bøheimen bo- og behandlingssenter for 2018, og revisjonsberetningen følger vedlagt. Beretningen er avgitt uten merknader.

Harstad, 28.10.2019

Tage Karlsen
seniorrådgiver

Til
Bøheimen bo- og behandlingssenter

UAVHENGIG REVISORS BERETNING OM BEBOERREGNSKAPER VED BØHEIMEN BO- OG BEHANDLINGSSENTER

Konklusjon

Vi har revidert Bøheimen bo- og behandlingssenters beboerregnskaper for 2018 for 3 beboere som ikke er i stand til å disponere egne midler.

Etter vår mening er beboerregnskapene for 2018 i det alt vesentlige avgitt i samsvar med lov og forskrifter og gir en dekkende fremstilling av den finansielle stillingen per 31. desember 2018, og av resultatet for regnskapsåret som ble avsluttet per denne datoen.

Grunnlag for konklusjonen

Vi har gjennomført revisjonen i samsvar med lov, forskrift og god kommunal revisjonsskikk i Norge, herunder de internasjonale revisjonsstandardene International Standards on Auditing (ISA-ene). Våre oppgaver og plikter i henhold til disse standardene er beskrevet i *Revisors oppgaver og plikter ved revisjonen av regnskapet*. Vi er uavhengige av sykehjemmet i samsvar med de etiske kravene som er relevante for vår revisjon av beboerregnskapet i lov og forskrift, og vi har overholdt våre etiske forpliktelser i samsvar med disse kravene. Etter vår oppfatning er innhentet revisjonsbevis tilstrekkelig og hensiktsmessig som grunnlag for vår konklusjon.

Presisering – Grunnlag for regnskapsavleggelse og begrensning av distribusjon og bruk

Beboerregnskapene er utarbeidet med hjemmel i helse- og omsorgstjenesteloven § 12-4 og forskrift om disponering av kontantytelser fra folketrygden under opphold i kommunal helse- og omsorgsinstitusjon og i helseinstitusjon i spesialisthelsetjenesten. Som et resultat av dette anses ikke regnskapet å være egnet for andre formål. Vår uttalelse er utelukkende beregnet på Bøheimen bo- og behandlingssenter, beboerne og beboernes nærmeste pårørende/verge, og skal ikke distribueres til eller brukes av andre. Vår konklusjon er ikke modifisert som følge av dette.

Ledelsens og de som har overordnet ansvar for styring og kontroll, sitt ansvar for regnskapet

Sykehjemmets ledelse er ansvarlig for utarbeidelsen av beboerregnskapene i samsvar med forskrift om disponering av kontantytelser fra folketrygden under opphold i kommunal helse- og omsorgsinstitusjon og i helseinstitusjon i spesialisthelsetjenesten, og for slik intern kontroll som ledelsen finner nødvendig for å muliggjøre utarbeidelsen av regnskap som ikke inneholder vesentlig feilinformasjon, verken som følge av misligheter eller feil.

Revisors oppgaver og plikter ved revisjonen av regnskapet

Vårt mål er å oppnå betryggende sikkerhet for hvorvidt beboerregnskapene ikke inneholder vesentlig feilinformasjon, verken som følge av misligheter eller utilsiktede feil, og å avgi en revisjonsberetning som inneholder vår konklusjon. Betryggende sikkerhet er en høy grad av sikkerhet, men det er ingen garanti for at en revisjon utført i samsvar med lov, forskrift og god kommunal revisjonsskikk i Norge, herunder ISA-ene, alltid vil avdekke vesentlig feilinformasjon som eksisterer. Feilinformasjon kan oppstå som følge av misligheter eller utilsiktede feil. Feilinformasjon blir vurdert som vesentlig dersom den, enkeltvis eller samlet, med rimelighet kan forventes å påvirke de økonomiske beslutningene som treffes av brukere på grunnlag av dette regnskapet.

Som en del av en revisjon i samsvar med lov, forskrift og god kommunal revisjonsskikk i Norge, herunder ISA-ene, utøver vi profesjonelt skjønn og utviser profesjonell skepsis gjennom hele revisjonen. I tillegg:

Besøks- og postadresse:	Avdelingskontor:	Telefon:	Organisasjonsnummer:
Sjøgt. 3 9405 HARSTAD post@komrevnord.no	Tromsø, Finnsnes, Narvik, Sortland og Sjøvegan www.komrevnord.no	77 04 14 00	986 574 689

- Identifiserer og anslår vi risikoene for at regnskapet inneholder vesentlig feilinformasjon, enten det skyldes misligheter eller feil, utformer og gjennomfører revisjonshandlinger for å håndtere disse risikoene, og innhenter tilstrekkelig og hensiktsmessig revisjonsbevis som grunnlag for vår konklusjon. Risikoen for ikke å avdekke vesentlig feilinformasjon som skyldes misligheter, er høyere enn risikoen for ikke å avdekke vesentlig feilinformasjon som skyldes feil, ettersom misligheter kan innebære fordekt samarbeid, forfalskning, tilsiktede utelatelser, feil i erklæringer eller overstyring av intern kontroll.
- Opparbeider vi oss en forståelse av den interne kontrollen som er relevant for revisjonen, med det formål å utforme revisjonshandlinger som er hensiktsmessige ut fra omstendighetene, men ikke for å gi uttrykk for en mening om effektiviteten av sykehjemmets interne kontroll.
- Evaluerer vi om de anvendte regnskapsprinsippene er hensiktsmessige, og om regnskapsestimatene og de tilhørende tilleggsopplysningene som er utarbeidet av ledelsen, er rimelige.

Vi kommuniserer med sykehjemmets ledelse blant annet om det planlagte omfanget av revisjonen og til hvilken tid revisjonsarbeidet skal utføres. Vi utveksler også informasjon om forhold av betydning som vi har avdekket i løpet av revisjonen

Harstad 13.6.2019

Inge Johannessen
Oppdragsansvarlig revisor

Utvalg: Kontrollutvalget i Bø kommune	Saksnummer: 16/2019	Møtedato: 5.11.2019	Saksbehandler: Tage Karlsen
--	-------------------------------	-------------------------------	---------------------------------------

RAPPORTERING FRA REVISOR - REVISJONSSTRATEGI 2019 – BØ KOMMUNE

Innstilling til v e d t a k:

Kontrollutvalget tar redegjørelsen til orientering.

Saken gjelder:

Kontrollutvalgets plikt til å påse at kommunens regnskaper blir revidert på en betryggende måte.

Vedlegg til saken:

A: Trykte vedlegg:

- Veileder vedrørende kontrollutvalgets påseeransvar overfor regnskapsrevisor

B: Utrykte vedlegg:

Saksutredning:

1. BAKGRUNNEN FOR SAKEN OG KONTROLLUTVALGETS ANSVAR

Kontrollutvalget skal påse at kommunens regnskaper blir «revidert på en betryggende måte», jf. kommunelovens § 23-2 bokstav a. I kontrollutvalgsforskriftens § 3 (Kontrollutvalgets oppgaver ved regnskapsrevisjon) sies det bl.a. at:

Kontrollutvalget skal holde seg løpende orientert om revisjonsarbeidet og påse at

- a) kommunens eller fylkeskommunens årsregnskaper blir revidert på en betryggende måte
- b) regnskapsrevisjonen utføres i samsvar med lov, forskrift og kontrollutvalgets instruks og avtaler med revisor

Plikten som pålegges kontrollutvalget gjelder også for kommunale foretak.

2. REVISORS ANSVAR OG OPPGAVER

Revisors ansvar og oppgaver er beskrevet i lovens § 24-2, hvor revisor bl.a. ansvar for å «planlegge, gjennomføre, dokumentere og rapportere sitt arbeid i samsvar med lov og forskrift og god kommunal revisjonsskikk».

Revisjonsstrategien vil være det styrende dokument for revisjonsarbeidet, og inneholder revisors risiko- og vesentlighetsvurderinger, og trekker hovedlinjene for hvordan revisjonen skal gjennomføres i løpet av revisjonsåret.

Det er i loven vist til «god kommunal revisjonsskikk», som er en rettslig standard. I rettslige standarder henvises det ikke til absolutte kriterier, men lovens innhold defineres til å være det som samfunnet som helhet eller enkelte grupper i samfunnet til enhver tid mener bør gjelde. For å gi standarden *god kommunal revisjonsskikk* et nærmere innhold, er det utarbeidet internasjonale revisjonsstandarder (ISA-ene), som har noen tilleggsvurderinger som er spesifikke for enheter i offentlig sektor.

Etter ISA 300 – *Planlegging av revisjon av et regnskap*, skal revisor utarbeide en overordnet revisjonsstrategi som beskriver revisjonens omfang og angrepsmåte, tidspunkt og styring av oppdraget. Planleggingen er til nytte for revisjonen på flere måter, og bidrar blant annet til å:

- Hjelp revisor med at det i tilstrekkelig grad fokuseres på viktige deler av revisjonen.
- Hjelp revisor med å identifisere og løse problemer i rett tid.
- Hjelp revisor med å organisere og styre revisjonsoppdraget slik at det kan utføres på en mål- og kostnadseffektiv måte.
- Bidra til å velge medarbeidere til revisjonsoppdraget som har kapabiliteter og kompetanse som er formålstjenelig til å kunne håndtere forventede risikoer, og til å fordele arbeidsoppgaver på en egnet måte.
- Gjøre det lettere å styre og følge opp medarbeidere på oppdraget, og å gjennomgå arbeidet deres.
- Bidra til å koordinere arbeid utført av andre revisorer eller eksperter, der dette er relevant.

Utover revisjonsstrategien utarbeider revisor en mer detaljert plan for å håndtere de forskjellige forholdene som er identifisert i revisjonsstrategien. Den overordnede revisjonsstrategien og revisjonsplanen oppdateres og endres ved behov etter hvert som revisjonen utføres.

Ved utarbeidelsen av den overordnede revisjonsstrategien skal revisor

- a) identifisere de karakteristiske trekkene ved oppdraget som definerer oppdragets omfang,
- b) verifisere oppdragets rapporteringsmål for å planlegge når revisjonen skal gjennomføres og typen kommunikasjon som kreves,
- c) vurdere hvilke faktorer som etter revisors profesjonelle skjønn vil være avgjørende for styring av arbeidet til medlemmene av revisjonsteamet,
- d) vurdere resultatene av de innledende handlingene og, der det er relevant, hvorvidt kunnskap som er opparbeidet på andre oppdrag utført av oppdragsansvarlig revisor for enheten, er relevant, og
- e) verifisere typen og omfanget av ressurser som er nødvendige for å gjennomføre oppdraget, samt når ressursene må være tilgjengelige.

Kommunens **internkontroll** (egenkontroll) er sentralt ved revisors planlegging av oppdraget. I ISA 315 – *Identifisering og vurdering av risikoene for vesentlig feilinformasjon gjennom forståelse av enheten og dens omgivelser* - framgår følgende i punktene 12 og 13:

«Revisor skal opparbeide seg en forståelse av den interne kontrollen. Selv om de fleste kontroller som er relevante for revisjonen, sannsynligvis er relatert til finansiell rapportering, er ikke alle kontroller som er relatert til finansiell rapportering, relevante for revisjonen. Hvorvidt en kontroll, alene eller sammen med andre, er relevant for revisjonen, avgjøres av revisor ved anvendelse av profesjonelt skjønn.

Når revisor opparbeider seg en forståelse av kontroller som er relevante for revisjonen, skal revisor vurdere utformingen av disse kontrollene og fastslå hvorvidt de er iverksatt ved å utføre handlinger i tillegg til forespørsler til ansatte i enheten.»

3. Revisors rapportering – kontrollutvalgets «påse-ansvar» overfor regnskapsrevisor

Revisor bør minst én gang i året forelegge kontrollutvalget hovedtrekkene i en planstrategi for gjennomføring av revisjonsarbeidet. Gjennom dette kan utvalget lettere følge opp at revisor dekker alle sentrale sider ved kommunen.

Revisjonsstrategien vil være et egnet dokument som bidrag for oppfyllelsen av "påse-ansvaret" i § 23-2 bokstav a om at regnskapet blir «revidert på en betryggende måte».

Revisor vil i møtet redegjøre for strategien, hittil gjennomførte revisjonshandlinger og resultatet av disse. Kontroller rettet inn mot kommunens internkontroll vil også være en del av rapporteringen fra revisor.

En relevant opplysning i denne saken er at KomRev NORD er medlem av Norges kommunerevisorforbund (NKRF). I regi av NKRF er det etablert en kvalitetskontrollordning som skal sikre at medlemmene reviderer i henhold til god kommunal revisjonsskikk. Brudd på god kommunal revisjonsskikk kan medføre disiplinære reaksjoner fra NKRF, fra irettesettelse, advarsel om eksklusjon og endelig eksklusjon.

Harstad, 28.10.2019

 Tage Karlsen
 seniorrådgiver